

Fastfrosset dialog om prisregulering i offentlige kontrakter

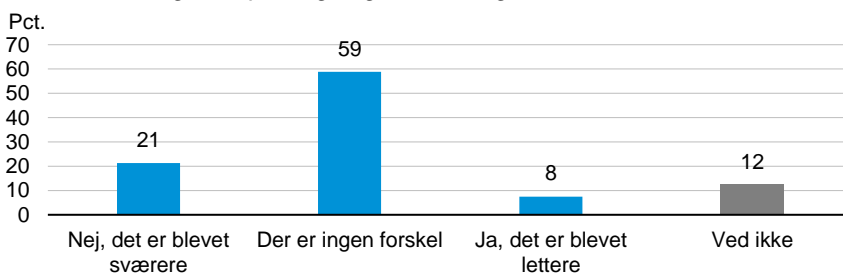
Trods politiske opfordringer har de offentlige ordregivere ikke udvist større villighed til dialog og fleksibilitet over for leverandører, der er ramt af ekstraordinære prisstigninger i løbet af 2022. Det viser svar fra DI's Virksomhedspanel.

Leverandører til det offentlige har svært ved at få hul igennem til ordregiverne

I foråret 2022 viste en rundspørge fra DI, at mange virksomheder er fanget i fastlåste offentlige kontrakter, der ikke tager højde for ekstraordinære prisstigninger. En ny rundspørge fra december 2022 viser, at de offentlige ordregivere ikke er blevet mere villige til at finde fleksible løsninger på problemet i løbet af året.

80 pct. af berørte leverandører oplever ikke fremskridt i dialog om prisregulering i offentlige kontrakter

Virksomhedernes vurdering af, om det er blevet lettere/sværere at finde løsninger ift. prisstigninger i offentlige kontrakter i løbet af 2022

Anm.: Antal respondenter = 226. Spørgsmålet er alene stillet til virksomheder, der har angivet, at de leverer til den offentlige sektor (stat, kommuner eller regioner). 66 respondenter, der har angivet, at problemstillingen ikke er relevant for deres virksomhed, er udeladt fra opgørelsen. Se faktaboks nederst for den fulde spørgsmålsformulering.

Kilde: DI's Virksomhedspanel

Problemstillingen skal ses i lyset af, at det indenlandske vareprisindeks er steget med ca. 30 pct. fra udgangen af 2020 til nu.¹ Uden tilstrækkelig prisregulering risikerer virksomhederne dermed at afholde uforholdsmæssigt store omkostninger som følge af at være leverandører til den offentlige sektor.²

Begrænsede muligheder for prisregulering i offentlige kontrakter

DI's rundspørge fra marts 2022 pegede på, at ca. halvdelen af leverandørerne til den offentlige sektor var ramt af prisstigninger og forsyningsudfordringer. Heraf vurderede to ud af tre, at mulighederne for prisregulering i deres kontrakter med det offentlige enten var utilstrækkelige eller ikke eksisterende.³

Erhvervsministeren og Økonomistyrelsen har opfordret til dialog og fleksibilitet

I april 2022 opfordrede Økonomistyrelsen de offentlige ordregivere til at udvise fleksibilitet og gå i dialog med deres private leverandører for at finde løsninger på de konkrete udfordringer.⁴ Daværende erhvervsminister Simon Kollerup (S) gentog denne opfordring i september 2022.⁵ Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har ligeledes gjort opmærksom på, at konsekvenserne af krigen mellem Rusland og Ukraine, efter en konkret vurdering, kan danne grundlag for anvendelse af udbudslovens § 183 om uforudsete forhold – dog under forudsætning af, at de offentligretlige principper om økonomisk forsvarelig forvaltning og ligebehandling overholdes.⁶

---

¹ Jf. Danmarks Statistiks tabel PRIS115

² Se nedenstående faktaboks for en uddybning af muligheder og begrænsninger i det udbudsretlige grundlag for prisregulering i offentlige kontrakter, herunder vilkårene for bygge- og anlægsarbejder

³ DI Analyse (2022). [Ekstraordinære prisstigninger lægger pres på leverandører til den offentlige sektor](#)

⁴ Økonomistyrelsen (2022). Offentlige indkøb – indgå i dialog og udvis fleksibilitet

⁵ Børsen (2022). Jeg vil opfordre til, at de offentlige ordregivere løsner linen.

⁶ Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (2022). Udbudsretlige problemstillinger vedr. ændringer af kontrakter og rammeaftaler, som følge af konsekvenserne af krigen mellem Rusland og Ukraine.

Fakta: Udbudsretligt grundlag for håndtering af ekstraordinære prisstigninger og forsyningsudfordringer

For *igangværende* kontrakter findes to juridiske muligheder i udbudsloven:

1. Udbudslovens §181: Udbudsloven giver mulighed for at foretage ændringer, når ændringerne er nødvendige for gennemførelsen af kontrakten, og når det ikke er muligt med anvendelse af en anden leverandør. Dette kan eksempelvis være en løsning, hvis et eksisterende produkt eller materiale ikke længere kan skaffes, og man dermed er nødt til at erstatte det med et andet lignende produkt eller materiale.
2. Udbudslovens §183: Ligeledes er der rum for ændringer i § 183, når behovet for ændringen ikke har kunnet forudses af en påpasselig ordregiver, og hvis kontraktens overordnede karakter ikke ændres. For en mere detaljeret beskrivelse, henvises til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens notat.

Ved *kommende* udbud eller aftaler kan der indbygges en række mekanismer, der kan tage højde for uforudsete prisstigninger, herunder via ændringsklausuler efter udbudslovens §179, forskellige prisindeks (fx nettoprisindekset eller et relevant producentindeks) og fastsættelse af prisregulering efter passende intervaller. Læs mere om DI's generelle anbefalinger her.

Offentlige bygge- og anlægsarbejder udbydes som altovervejende udgangspunkt på baggrund af enten AB 18 eller ABT 18, der er standardaftalevilkår, som er aftalt mellem byggeriets parter. Hvor AB 18 eller ABT 18 er en del af aftalen mellem den offentlige bygherre og entreprenøren, vil der med hjemmel heri under visse betingelser kunne ske regulering af entreprisesummen, herunder som følge af ekstraordinære prisstigninger på materialer og brændstof. Se f.eks. AB 18 §§ 34- og 35 og læs mere hos DI byggeri her.

Nærværende rundspørge, som er foretaget i december 2022, peger dog på, at myndighedernes anbefalinger ikke har gjort det lettere for virksomhederne at finde løsninger i samarbejde med ordregiverne. Hver femte virksomhed, der leverer til det offentlige, vurderer sågar,

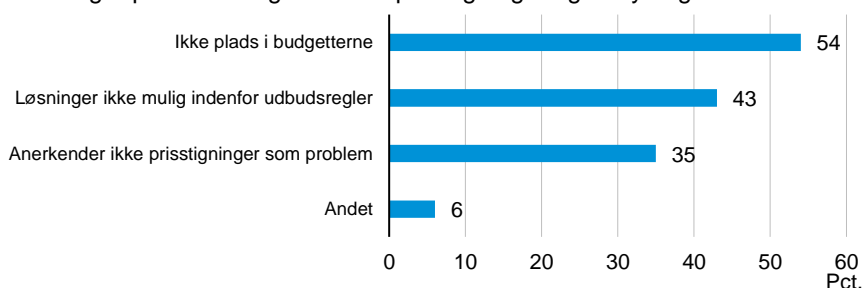
54 pct. oplever, at budgethensyn står i vejen for løsninger

at dialogvilligheden hos ordregiverne er blevet mindre sammenlignet med starten af 2022.⁷

Ifølge virksomhederne er det især budgethensyn, der ligger til grund for de offentlige ordregivers tilbageholdenhed ift. at gå i dialog om mulighederne for prisregulering i kontrakterne. 43 pct. angiver desuden, at ordregiverne anser udbudsreglerne for at være en begrænsende faktor.

Budgethensyn står oftest i vejen for fleksible løsninger

Hvilke begrundelser giver de offentlige kunder for at afvise fleksible løsninger på udfordringerne med prisstigninger og forsyningsusikkerhed?

Anm.: Svarmulighederne er forkortet for illustrativ bekvemmelighed. De oprindelige svarmuligheder er angivet i faktaboksen nederst. Antal respondenter = 181. 54 respondenter, der har svaret "ved ikke", er ikke medtaget i figuren. Det er kun respondenter, der har svaret "Der er ingen forskel" eller "Det er blevet sværere" på spørgsmålet fra figur 1, der svaret på dette spørgsmål. Det var muligt at angive flere svarmuligheder, hvorfor værdierne ikke summer til 100 pct.

Kilde: DI's Virksomhedspanel

Fleksible løsninger kan dog også indebære, at ordregivere og leverandører afsøger mulighederne for, at man – inden for en fastholdt økonomisk ramme – kan tilpasse volumen og sammensætning i leverancerne på en måde, der mindsker presset på leverandørerne. Ved væsentlige ændringer gælder der imidlertid krav om genudbud.

Læs DI's anbefalinger

DI har udarbejdet en række anbefalinger til, hvordan offentlige ordregivere og leverandører kan samarbejde om at adressere udfordringerne med stigende priser og usikkerhed i forsyningskæden – både i eksisterende aftaler og i forbindelse med udformningen af kommende udbud. Læs dem her.

Fakta om analysen

⁷ Der skal dog tages forbehold for mindre ændringer i sammensætningen af Virksomhedspanelet i løbet af perioden.

- Analysen er baseret på en DI-undersøgelse, hvor 707 virksomheder har deltaget. Spørgeundersøgelsen er besvaret i perioden 6.-15. december 2022
- Analysen er udelukkende baseret på svar fra de 226 respondenter, der 1) har angivet, at de leverer varer og/eller tjenesteydelser til den offentlige sektor (forstået som staten, kommunerne eller regionerne), og 2) har angivet, at problemstillingen om prisregulering i offentlige kontrakter er relevant for deres virksomhed. Spørgsmålsformuleringen til figur 1 lød: *"Har din virksomhed i samarbejde med de offentlige ordregivere lettere ved at finde løsninger på de konkrete udfordringer med prisstigninger og forsyningsusikkerhed nu sammenlignet med starten af året?"*
- De oprindelige svarmuligheder til figur 2 lød: "Ordregiverne anerkender ikke, at prisstigninger mv. er et stort problem for leverandørerne", "Ordregiverne mener ikke at det er muligt at finde løsninger inden for udbudsreglerne", "Ordregiverne vurderer ikke, at de har plads i budgettet til at kompensere leverandørerne", "Andet" og "Ved ikke".